

SCI-CONF.COM.UA

TOPICAL ASPECTS OF MODERN SCIENTIFIC RESEARCH

**PROCEEDINGS OF VIII INTERNATIONAL
SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE
APRIL 18-20, 2024**

**TOKYO
2024**

TOPICAL ASPECTS OF MODERN SCIENTIFIC RESEARCH

Proceedings of VIII International Scientific and Practical Conference

Tokyo, Japan

18-20 April 2024

Tokyo, Japan

2024

UDC 001.1

The 8th International scientific and practical conference “Topical aspects of modern scientific research” (April 18-20, 2024) CPN Publishing Group, Tokyo, Japan. 2024. 489 p.

ISBN 978-4-9783419-2-1

The recommended citation for this publication is:

Ivanov I. Analysis of the phaunistic composition of Ukraine // Topical aspects of modern scientific research. Proceedings of the 8th International scientific and practical conference. CPN Publishing Group. Tokyo, Japan. 2024. Pp. 21-27. URL: <https://sci-conf.com.ua/viii-mizhnarodna-naukovo-praktichna-konferentsiya-topical-aspects-of-modern-scientific-research-18-20-04-2024-tokio-yaponiya-arhiv/>.

Editor

Komarytskyy M.L.

Ph.D. in Economics, Associate Professor

Collection of scientific articles published is the scientific and practical publication, which contains scientific articles of students, graduate students, Candidates and Doctors of Sciences, research workers and practitioners from Europe, Ukraine and from neighbouring countries and beyond. The articles contain the study, reflecting the processes and changes in the structure of modern science. The collection of scientific articles is for students, postgraduate students, doctoral candidates, teachers, researchers, practitioners and people interested in the trends of modern science development.

e-mail: tokyo@sci-conf.com.ua

homepage: <https://sci-conf.com.ua>

©2024 Scientific Publishing Center “Sci-conf.com.ua” ®

©2024 CPN Publishing Group ®

©2024 Authors of the articles

HISTORICAL SCIENCES

УДК 94(478)

СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ У РЕСПУБЛІЦІ МОЛДОВА У 90-Х РР. ХХ – ХХІ СТ.

Власюк Ігор Миколайович,

к. і. н., доцент

Житомирський державний університет
імені Івана Франка, м. Житомир, Україна

Анотація: проаналізовано досвід суспільно-політичних змін у Республіці Молдова на сучасному етапі, вплив соціально-економічних чинників на розвиток молдовського суспільства, складність вирішення Придністровського конфлікту.

Ключові слова: Республіка Молдова; Придністровський конфлікт; президент; євроінтеграція; суспільно-політичні трансформації.

Республіка Молдова, як всі інші республіки колишнього СРСР, пройшла складний шлях суспільно-політичних трансформацій, починаючи з 1990-х рр. Однак, необхідно зазначити, що досвід цих трансформацій для кожної пострадянської країни мав свої особливості. Тому вивчення цих складних та суперечливих змін є актуальним для розуміння сучасних процесів державотворення і розвитку молдовського суспільства.

Метою дослідження є аналіз досвіду суспільно-політичних змін в Республіці Молдова на сучасному етапі.

Дана тематика є багатоаспектною. Вона знайшла своє відображення у низці наукових праць, зокрема А. Добровольської [2], М. Федуняк [6], Г. Мельничук [3], О. Бойка [1], М. Назарова [5] та ін.

Однак у зв'язку з подіями останніх років в цій країні та світі потребує подальшого аналізу.

Роки утвердження незалежності Молдови пов'язані тісно з її історичним минулим, оскільки саме в роки перебудови в СРСР тут посилилися політичні сили, які прагнули об'єднання з Румунією. Румунський фактор був досить впливовим протягом багатьох століть у цьому регіоні. Однак спроби румунізації Молдови викликали опір з боку особливо проросійської частини суспільства.

Загалом, Молдова пройшла складний шлях державотворення на сучасному етапі. Його ускладнював і продовжує ускладнювати Придністровський конфлікт.

Сам конфлікт породжений проблемами радянського минулого, особливо років перебудови, коли виникла політична боротьба між представниками Народного Фронту Молдови та депутатами, які представляли цей регіон у парламенті. Роль російського фактору залишається впливовою у цьому регіоні, що відповідно позначилося на результатах проведеного місцевою владою референдуму у 1991 р. Росія підтримує режим у цьому регіоні, гальмуючи вирішення конфлікту [1, с. 80]. Невирішена проблема реінтеграції Придністров'я сьогодні ускладнюється тим, що вона існує вже понад 30 років; регіон продовжує перебувати під великим політичним впливом РФ; населення регіону орієнтовано на владу невизнаної Придністровської Молдавської республіки.

Молдова продовжує жити за прийнятою Конституцією 1994 р. (зі змінами та доповненнями). Не було підтримано проєкт ввести президентську форму правління. Однак і діяльність парламенту призводила до протиріч та політичних криз.

Також необхідно виділити вплив на розвиток держави і молдовського суспільства соціально-економічного чинника. Процеси переходу до ринкової економіки у 1990-х рр. призвели до низки негативних соціальних явищ (безробіття, інфляція, зниження життєвого рівня населення країни) і водночас

повернення до влади комуністичних сил (2001 р. на дострокових виборах до парламенту майже 50% голосів виборців отримали комуністи).

На думку А. Добровольської, проблеми соціально-економічної сфери Молдови (недостатність структурних реформ, недостатній рівень життя населення), а також політична нестабільність є серйозними викликами для влади республіки [2, с. 108]. Молдова була країною своєрідного політичного рекорду, коли у парламенті не змогли обрати президента, і з 2009 р. протягом двох з половиною років був виконуючий обов'язки його [4].

Боротьба між лівими та правими силами у парламенті продовжується в останні десятиріччя. Євроінтеграційні прагнення в Молдові посилилися з приходом на посаду президента Ніколае Тімофті (2012-2016). Він бачив цей шлях правильним, особливо після подій в Україні у 2014 р. (анексії Криму та війни на Донбасі). Молдовське суспільство продовжувало коливатись між проросійським та євроінтеграційним векторами розвитку.

Проросійська політика Ігоря Додона (2016-2020) викликала неоднозначне ставлення у суспільстві і політичну кризу у відносинах між президентом та проєвропейськими депутатами.

Євроінтеграційний курс Майї Санду, нинішнього президента Республіки Молдова, набуває більшої актуальності у зв'язку з російсько-українською війною, зближує у цьому відношенні цю державу з Україною, хоча боротьба різновекторних політичних сил продовжується [6].

Отже, суспільно-політичні трансформації у Республіці Молдова на сучасному етапі є складними та суперечливими. На них впливає невирішеність Придністровського конфлікту, а також політична боротьба за євроінтеграційний курс. Активізація цього курсу пов'язана і з російсько-українською війною.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Бойко О. Роль Росії у Придністровському конфлікті. *Acta de Historia & Politica: Saeculum XXI*. №4. 2022. С. 80-87.

2. Добровольська А. Досвід трансформації молдовського суспільства: протиріччя на шляху до політичної консолідації. *Європейські історичні студії*. 2016. № 4. С. 85-112. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/eis_2016_4_9 (дата звернення: 10.04.2024)
3. Мельничук Г.Л. Становлення та еволюція зовнішньої політики Республіки Молдова (1991-2005 рр.): автореф. дис. канд. іст. наук. Чернівці, 2007. 22 с.
4. Молдова поставила світовий рекорд життя без президента. УНІАН. 11.09.2011. URL: <https://www.unian.ua/world/540704-moldova-postavila-svitoviy-rekord-jittya-bez-prezidenta.html> (дата звернення: 15.04.2024)
5. Назаров М. С. Особливості процесу демократичного транзиту в Україні та Республіці Молдова. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія : Питання політології*. 2012. № 1031, вип. 22. С. 75-81. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKhIPP_2012_1031_22_15 (дата звернення: 15.04.2024)
6. Федуняк, М. (2022). Вплив російсько-української війни на сучасну безпекову політику Республіки Молдова. *Медіафорум: аналітика, прогнози, інформаційний менеджмент*, 10, 224-232. URL: <https://doi.org/10.31861/mediaforum.2022.10.224-232> (дата звернення: 11.04.2024)